

Körttikodin taloudelliset näkymät – subjektiivinen historiallinen näkökulma

Turina kevät 2004. © Jaakko Antila

Kodin taloudelliset näkymät kiinnostavat niin Kodin asukkaita kuin ystäviäkin. Kunnan kirkkohistorioitsija ajattelee tässäkin asiassa, että nykyisyyttä ei voi ymmärtää tuntematta menneisyyttä. Niinpä katseet kääntyvät lokakuuhun 1928, jolloin Suomen evankelisluterilaisen kirkon kymmenes yleinen kirkolliskokous kokoontui Turussa. Kokous sai käsiteltäväkseen Väinö Malmivaaran ja Mikko Jaskarin allekirjoittaman anomusehdotuksen, jossa pyydettiin rahaa uudelle ylioppilaskodille:

Tilanahtauden takia jumaluusopin ylioppilaiden kodissa [= Konvikti] ja kootakseen yhteen, mikäli mahdollista heränneen kansan kodeista sekä muistakin piireistä lähteneitä, jumaluusopillisia opinnoita harjoittavia miesylioppilaita ovat Herättäjä-yhdistys, Helsingin Seuratupa-yhdistys, Raudaskylän lukio y. m. avanneet pääkaupungissamme uuden ylioppilaskodin ostaen sille osakehuoneuston Ratakatu 1:stä 230,000 markalla. – – Parhailaan kuluvan lukukauden ajaksi on tämä uusi ylioppilaskoti tarjonnut suojan 11 jumaluusopin ylioppilaille 400 markan kuukausimaksulla asunnosta, aamiaisesta ja ilta-teestä voileipineen.

Edustajat Malmivaara ja Jaskari anoivat tukea kodin perinpohjaista korjaamista ja kalustamista varten Kirkon Yhteisestä Rahastosta viiden vuoden ajaksi. Anottu rahasumma oli 30 000 markkaa vuodessa. Anomus ei ollut ainutlaatuinen, koska myös Konviktille ja SLEY:n ylioppilaskodille anottiin tukea samalta kirkolliskokoukselta. J. A. Mannermaa pyysi Konviktille 90 000 markkaa vuodessa, ja neljän edustajan ryhmä anoi SLEY:n kodille 35 000 markan vuotuista avustusta. Näitäkin anomukset tehtiin kirkolliskokousten väliajaksi eli viideksi vuodeksi.

Talousvaliokunta leikkaa

Talousvaliokunta päätyi ehdottamaan jokaiselle ylioppilaskodille pienennettyä summaa. Konvikti selvisi tässä jaossa selkeänä voittajana: sille ehdotettiin 70 000 markan vuotuista tukea (78 % anotusta summasta). SLEY:n koti joutui sen sijaan tyytymään 15 000 markan osuuteen (43 % anotusta). Herättäjän koti jäi jaossa viimeiselle sijalle: sille tulisi 12 000 markan vuotuinen tuki (40 % anotusta).

Kaikki eivät kuitenkaan tyytyneet valiokunnan ratkaisuun. Istuntokäsittelyssä teologian tohtori Uno Paunu esitti, että heränneiden kodille myönnettäisiin lisää rahaa:

Tätä periaatetta silmälläpitäen, että etualalle on asetettava kirkon omia asioita välittömästi tarkoittavat anomukset, olisin valmis myöntämään papiston kannattamalle jumaluusopin ylioppilaiden konviktille, Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen ylioppilaskodille ja Herättäjäyhdistyksen ylioppilaskodille ainakin niille ehdotetut määrärahat, kuitenkin niin, että Herättäjäyhdistys saisi ainakin yhtä paljon kuin Luterilainen Evankeliumiyhdistys.

Kirkolliskokous vaikenee

Paunu ei kuitenkaan saanut ehdotukselleen kannatusta (ei edes heränneiltä edustajilta), ja kirkolliskokouksen päätös oli talousvaliokunnan mietinnön mukainen. Päätökseen saattoi vaikuttaa, että kauemmin toimineilla Konviktilla ja SLEY:n ylioppilaskodilla oli esittää tarkat luvut toimintansa tappiollisuudesta. Herättäjän upouudella kodilla ei ollut vielä näyttää tällaisia lukuja. Malmivaaran ja Jaskarin anomusehdotuksessa vaiettiin myös toiminnan aloittamisen ja asunnon kunnostamisen aiheuttamien menojen suuruudesta. Tämä vaikeneminen saattoi vaikuttaa kohtalokkaasti anomuksen käsittelyyn.

On lisäksi huomattava, että Herättäjän ylioppilaskoti vuokrasi tuolloin huoneita halvimmalla, 400 markalla kuukaudessa. Konviktissa vuokra oli 500 markkaa ja SLEY:n ylioppilaskodilla 660 markkaa. Tosin viimeksi mainittu tarjosi asukkailleen täysihoidon. Joka tapauksessa Herättäjän kodilla oli tuolloin pienimmät vuokratulot. Kun vielä ottaa huomioon toiminnan aloittamisen aiheuttamat äkilliset kustannukset, voi päätellä, että suurempi avustus olisi tullut tarpeeseen.

Ei ennen uhmamme uupua voi...

Toisen maailmansodan jälkeen Ruotsi sai Marshall-avun turvin voimistettua jo ennestään kilpailukykyistä asemaansa. Sotakorvauksia maksava Suomi taas joutui kieltäytymään avusta. Vuonna 1928 Konvikti sai jatkaa toimintaansa kuusi kertaa niin suurella tuella kuin toimintaansa aloittava Körttikoti. Tapahtumien yhdennäköisyys on ilmeinen. Kun siis seuraavan kerran Körttis ja Konvikti kohtaavat ystävyysottelussa, jokainen Kodin asukas muistakoon tämän historiassa tapahtuneen vääryyden ja taistelkoon sen innoittamana. ”Viel’ elää Ilkan työt.”

Jaakko Antila

Lähteet:

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kymmenennen yleisen kirkolliskokouksen pöytäkirjat. Turku 1929.

Suomen Evankelis-Luterilaisen kirkon kymmenennen Yleisen Kirkolliskokouksen Pöytäkirjain liitteet. s.l. s.a.